

KOMÁDI ^{ES} VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KOMÁDI, VÁSÁR-TÉR 31 SZ.

II. ÉVFOLYAM — 44. SZÁM.
KOMÁDI, 1934. október 28

ELŐFIZETÉSI DÍJ 1 ÉVRE 5 PENGÓ.
FÉLÉVRE 2'60 P. — NEGYEDEVRE 1'30 P.
EGYES SZÁM ÁRA 10 FILL.

Varsó

Gömbös Gyula, a Nemzeti Egység magyar miniszterelnöke hivatalos látogatást tett Európa legújabb nagyhatalmának, Lengyelországnak fővárosában, Varsóban. A kiadott hivatalos jelentések szerint a lengyel kormány tagjaival barátságos eszmecsereben megvitatták a két országot közösen érdeklő gazdasági, politikai és kulturális kérdéseket, és a tárgyalások megpecsételéséül megkötöttek egy kulturális egyezményt, továbbá kölcsönösen bizottságok szervezését határozták el, melyeknek hivatása lesz utakat és módokat keresni a két ország gazdasági kapcsolatainak kiépítésére. Európa minden politikai körében élénken felügyeltek a magyar miniszterelnök utazására és tárgyalására. És nem kevésbé élénk tárgyalások és következtetések indultak meg a tárgyalások céljára és eredményére nézve. Különösen külpolitikai ellenfeleink táborában olyan föltevések tűntek elő, hogy Gömbös tárgyalásainak célja egy bizonyos irányban támadó élű politikai szövetség előkészítése volna. Egyes francia sajtóorgánumok azt is tudni vélték, hogy a megbeszélések főcélja Lengyelország megnyerése a békerevizio eszméjének. Sőt ugyanezek a francia elfejeztatások még azt is kikövetkeztették, hogy a magyarok ezirányú reményeikben csalódní fognak. Gömbös utazásának eredménye azonban nyilvánvalóan megcáfolta a nagyrészen kalandos és légbőlkapott találgatásokat. Először is mindazokat elérte, amikért a lengyelek fővárosába utazott. Mert ő egyszerűen azért ment oda, hogy ennek a két sokat szenvedett, de elpusztíthatatlan életerejű nemzetnek és államnak sok-

évszázados történelem által állandósított és szentesített baráti kapcsolatait újlag és látványos formában a világ elé tárja és ezeket a baráti kapcsolatokat minél előbb és mindkét félre nézve minél hasznosabb realitássá tegye. Végeredményben ezek az ügyek fölérnek egy politikai szövetséggel, mert ahol két nemzet olya nyira fölismeri az anyagi

és lelki összeköttetésnek a testvéri viszonyig való fejlesztése szükségességét, s ezt a fölismerést ilyen határozott irányu indítással meg is valósítja, ott kétségtelenül várható a politikai utak párhuzamos haladása is. Ez a párhuzamos haladás nem jelent egyebet, mint azt, hogy nemcsak történelmi mult, hanem történelmi jövő is az a tény, amely

ezeréves viharok között is megóvta a két nemzetet egymás erkölcsi és anyagi birtokállományának erőszakos háborgatásától. Ez a tény a béke. A két ország közt szükségszerűen fennálló szerves béke. Amely bizonyítéka az általános békének is Európa eme tájékán. Akinek ez fáj, annak nem tiszta a lelkiismerete.

Október 28-án avatják fel a berettyóújfalui országzászlót

A felavatáson Urmánczy Nándor az Ereklés Országzászló Nagybizottságának elnöke mondja a felavató beszédet.

Nagy ünnepre készül folyó hó 28-án csonka Biharvármegye ideiglenes székhelye, Berettyóújfalu. Ekkor avatják fel a községben felállított országzászlót. Tiltakozást jelképeznek ezek az országzászlók Magyarország megcsönkítése ellen. Mennyivel inkább több joga van a megcsönkítés elleni tiltakozásra Biharvármegyének, melynek kétharmad részét szakította el a trianoni kényszer békeszerződés. Hazugságok és ármánykodások, valamint jogtalan ál és hamis történelmi nemlétező jogok alapján rabolták tőlünk el e területeket, vették el vármegyénk székhelyét, Nagyváradot és stratégiai

okból pedig az Érmelléket. Megfosztva a jogos területünk nagyrésztétől és kirabolva fogunk itt 28-án állani a b.-újfalui országzászló előtt; szívünkben a soha elnem múló keserűséggel és azzal a dacos elszánt-sággal, mely a bihari magyarokat jellemzi. Nem adjuk fel a harcot, nem feledhetjük el a nagy Biharországot, mely nekünk szívünk kérdése és megélhetésünk bázisa volt a multban és fog lenni a jövőben. Ünnepegni fogunk, de ünnepeünk gyászünnepe lesz, amit jelképezni fog az, hogy az országzászló árbócán csak félig lesz felhúzva a magyar zászló.

Az országzászlót Berettyóújfalu községe és ennek testnevelési bizottsága állította, a zászlótartó mű pedig, Kovács Ferenc derecskei szobrászművész, — ki egyébként komádi illetőségű — gyönyörű alkotása.

Az országzászló felavatásának ünnepélyes sorrendje.

Délelőtt: Ünnepi istentisztelet: a ref. templomban 9 órakor, a róm. kath. templomban 9 ó. Fél 12 órakor az országzászló ünnepélyes felavatása a templom téren. 1. „Hiszekegy” éneklé az Iparos Dalkör Tarkó Lajos karnagy vezetésével. 2. Ünnepi beszéd. Tarja: Urmánczy Nándor az Ereklés Or-

Tehén

IRTA: NADÁNYI ZOLTÁN

A Berettyó partján sütkéreztem a szeptembervégi nyárban, egész magamban. Ilyenkor már hasogató hideg a víz, mintha kések közé esnék az ember. Nem is fürödtem, csak napoztam, bámészkodtam. Egyszer csak átellenben, a magas parton, mintha földből nőttek volna ki, ott állt mozdulatlanul egy tehén, meg egy parasztleány. A tehén szarváról az elmaradhatatlan lánc csüngött, a lár e kötélben folytatódott a kötelet a legény tartotta a kezében. — Adj' Isten — köszönt rám a legény. — Adj' Isten — köszöntem vissza népiesen. És minthogy a le-

gény fürkészsze nézte a vizet, megkérdeztem: — At akarja hozni a tehenet?

— Nem, csak megítatom — mondja ő.

— Bajos lesz — mondom én. — Itt mély a víz — adtam a szakértőt.

— Azért csak megítatom — mondta ő. — És már indul is vele, pár lépéssel odább van a lejáró.

Kíváncsi voltam, mi lesz ebből, sikerül-e megítatni a tehenet. Én még sose láttam, hogy ezen a helyen itattak volna, de szerintem ez a kis öböl nem is alkalmas rá. Tulságosan meredek a partja, könnyen belecuppan az állat a mély vízbe és akkor nem tud inni, mert úszni kell neki. Világos, mint az egyszerű.

Es csakugyan, félméterrel a víz

szinétől, a meredek parton megtorpant a tehén. Akárhogy biztatta a gazdája, eleinte szép szóval, ami csak egy tehénnek szép, majd később a kötél végével, nem akart előre menni egy tapodtat se. Ezzel mindjárt megnyerte a rokonszenve-met, tudniillik azzal, hogy csatlakozott a felfogásomhoz és igazolta szakvéleményemet. Hogy itt nem lehet tehenet itatni.

A legény nem nyugodott bele, egyre szaporabban ütlegelte a kötél végével, egyre dühösebben. Öklét is elővette, ököllel és kötéllel felváltva püfölte, agyabugyálta, dönggette, meg a szarvánál fogva rángatta. Csodálatos ez a tehén, honnan veszi ezt a türelmet és fölényt? Két szarva van, csak egyet kellene bökní vele, mindjárt eltérülne a bántalmazója és többet fel

BLEYER háztartási áruban, zománcedényben óriási választék mélyen leszállított árak

szárgázszló Nagybizottságának elnöke.
3. Molnár K. Bús magyarok imádkoznak, Előadja az Iparos Dalkör Tarkó Lajos karnagy vezetésével.
4. Az országzászló megáldása. 5. Dr. Szilágyi Károly: Az országzászló szenteléskor. Szavalja; Böndi János. 6. A testnevelési bizottság nevében az emlékművet átadja: Nyíri István testnevelési bizottsági tag, Berettyóújfalu község nevében átveszi Jakab István községi bíró. 7. A templomkerlbe áthelyezett Hősök szobrát Berettyóújfalu nagy-

község lakossága nevében piskárkosi Dr. Szilágyi Lajos cs. és kir. kamarás Biharvármegye főispánja és neje együttesen megkoszorúzzák 8. Himnusz. Éneklé a közönség. Délután 1 órakor közebed a Lisztes étteremben, hol pohárköszöntőt a kormányzóra vitéz Nadányi János h. alispán, a közönségre és a műkészítőjére Nyíri István gépészmérnök fog mondani.

Este a Leventeház nagytermében műsoros előadás lesz. Adjutor.

termés Biharban volt; nem egészen 2-9 mázsa esik egy holdra. Sehol az országban nincs még egy vármege, mely annyi vetőmagot kapott volna, mint Biharvármegye. Olyan szép vetőmagot kapott a gazda, hogy abból csak első minőségű buza fog lenni s így az eladása is könnyebben lesz lehetséges. Biharvármegyeinek negyed része abból a vetőmagból van bevetve, melyet a kormány adott. A kormány ezt a vetőmagot kamatmentesen adta és visszafizetésekor egy mázsa buzáért a gazda egy mázsa búzát tartozik visszaszolgáltatni. Kitért a főispán beszéde során arra is, hogy a kormány gondos intézkedése következtében lehetetlenné tette a gabona manipulációt is, mert a buza árfolyama minden községhez ki van függesztve és ha ennyi összeget a gazda érte nem tud kapni, akkor az állam tőle a búzát a kifüggesztett árért átveszi. Biharvármegyében 5190 olyan család él, akinek a feje a nyár folyamán az áratással nem keresett egy fillért sem. Ezeknek a családoknak télire kenyér kell, amit az inség akcióból fognak megkeresni.

Már jelentette vitéz dr. Nadányi János h. alispán ur, hogy minden községben folyik a közmunka

és így nem kell senkinek attól félni, hogy a télire való legszükségesebb ellátás nem lesz részére biztosítva. Biharvármegyének 7-8000 pengőt kell így szét osztani, amely összeg tényleg szét is lesz osztva az arra rászorultak között. Amint látszik nem ültünk tétlenül — folytatta beszédét a főispán — és nincs szükség a budapesti vörös profétákra. A miniszterbiztos ur vallásosságra intette az ifju gazdákat, melynek meg van a realitása, aki vallásos, az kommunista nem lehet. Példa erre a legutóbbi monostorpályi kommunista próbálkozás, ahol is a vallásos emberekhez a kommunisták nem mertek menni, mert tudták, hogy oda hiába mennének. Jól jegyezzék meg — mondta a főispán — amit most maguknak mondtam. Majd kitért a téli gazdasági iskola működésére és kijelentette, hogy a legnagyobb elismeréssel van irányában. Záró szavaiban a főispán az új arany kalászos ifju gazdáknak szerencsét és boldogságot kívánt s egyben kívánta, nekik azt is, hogy soha többé ilyen szomorú esztendő ne érjenek meg.

A miniszteri biztos záró szavai után, az ünnepély a himnus elénekelésével ért véget.

A b.-újfalu téli gazdasági iskola záró ünnepélye.

E hó 21-én tartotta meg a téli gazdasági iskola a záróünnepségét, ahol harminc aranykalászos gazdát avattak fel. A Leventeház nagytermét zsúfolásig megtöltötte a közönség, akik között sok vidéki gazda is megjelent.

Az ünnepély a magyar „Hírszekegy“-el kezdődött, mely után Suhajda Tibor miniszteri biztos megnyitó beszéde következett. Ez után Kapitány Géza igazgató jelentésében beszámolt a gazdasági iskola ez évi működéséről. Az ünnepélyen részt vett Dr. Szilágyi Lajos Biharvármegye Főispánja, aki számadatokkal világította meg a mai sulyos gazdasági helyzetet és az életről leszállított tapasztalatok alapján bölcs tanácsokkal látta el az új harminc aranykalászos ifju gazdát. Többek között a főispán figyelmeztette az új gazdákat arra, hogy a mai sulyos gazdasági helyzetben mindenkinek fokozottabb mértékben kell dolgoznia és az o-

kos újítások elől nem szabad elzárkózni, hanem a megszerzett tudás fegyverével kell kiharcolni a jobb jövőt. Példa erre a nyári késői vetés, amikor sokan a gazdák közül kétkedéssel fogadták a nyáron foganosított kései vetési akciót, amit ha nem is teljes, de eredményes siker koronázott. A kormány gazdasági intézkedése — mondta a főispán — minden esetben jókor érkezett. Ilyen kormány intézkedések voltak többek között, hogy az aszálykért szenvedett gazdák egyévi adó befizetési halasztást kaptak. Ezt a kormány úgy csinálta meg, hogy a gazdáknak nem kellett kérvényt benyújtani sehová, hanem azt hivatalból eszközölték. 18.524 gazda kapott ily módon halasztást és ezért az állam kasszába be nem folyt pénzösszeg 4.291.000 pengőt tett ki. Ilyen országban élnek maguk gazdái — mondta emelt hangon a főispán — amely ilyen nagy összeggel sietett a gazdák segítségére. A legrosszabb

Meghalt Ady Endre özvegye Csinszka, férjezett Márffy Ödönné.

Elvégeztetett . . . meghalt Ady Endre özvegye, kit a magyar irodalom Csinszka néven ismer. Már ravatalon fekszik és az ősz piros virágaiból fontak számára koszorút. Már ássák a sírját és a félig kész sírjára valami keserű fátyolt borít a keserű októberi kőd, melyet sohasem szeretett. Meghalt az utolsó Ady versek Csinszkája, a kedves és mindig mosolygó, a szellemes, az okos csipősszavú kicsi asszony, akinek kerekre nyitott világító kékszeméből annyi fájdalmas titok felhője bujkált.

Nagyon sulyos volt a terhe, mert az egyéniségét két férfi kö-

zött kellett neki megosztani; a halott Ady a költő és az élő festőművész Márffy Ödön között. Zárt egyéniség volt, aki a sírjából kivilágító géniusz ráhulló sugárzásában is hiú maradt Ön-ön magához, tiszta és nemes emberségéhez.

Mi is gyászoljuk Őt Ady Endre után, mert Ady Endre egy kicsit Bihar is volt és mi nem tudjuk Őt elválasztani tőle. Ott volt Ő Ady mellett mindenben és odahelelyezzük Őt most is midőn már meghalt. Ady mellett volt Ő akkor is, midőn 1914-ben kitért a világháború és Ady rettenetesen szenvedett inádot fajtájának oktalan vér-

se kelne. De ő nem tesz olyat, megadással türi, hogy gyötörjék és megalázzák. Még csak azt se kísérli meg, hogy elmeneküljön, csak néha iramodik egyet a part mentén, de akkor is csak pár lépést, azután megáll és hagyja, hogy visszavezessék. Abban a tehénben több az emberség, mint az emberben, az volt az érzésem. Viszont abban az emberben több a marhaság, mint a marhában. Hogy lehet valakit, vagyis egy tehent úgy kezelni, hogy élvezzon? Ezen habordtam fel a legjobban.

Már azon voltam, hogy rászólok a dühöngőre, mikor éppen egy kis szünetet tartott, lélegzethez akart jutni. Mozdulatlanul álltak szemben egymással, az ember meg a tehén, mind a ketten lihegték a fá-

radságtól és el tudtam képzelni, hogy a tehén most szörnyű pillanatokát él át ebben a szünetben. Az ütések, amiket kapott, sajognak még a tagjaiban, de még jobban kinozza a várható szenvedések előérzete és az a felháborodás, amit ok nélküli megaláztatása kelt benne. Átérezem a megalázott, meggyötört állat minden kinját, felháborodását, reszkettém a felindulástól és azt se tudtam, mit csináljak. Közbelépjek, vagy odébálok? Vagy egyik, vagy másik, de én ezt nézni nem tudom.

Abban a pillanatban meglepő dolog történt. A tehén előtt egy csomó zöldség ágaskodott, valami egész hitvány gízgaz, éppen az orra előtt, a tehén leharapta annak tetejét és rágni kezdte. Nyugodtan, szépen, nyájasan, mintha mi sem tör-

tént volna, enni kezdett.

Ez a fordulat kijózanított. Ugy látszik, én itt ok nélkül izgatom magam. Ebben a tehénben még sincsen annyi emberség és fölény, amit róla föltételeztem. És nincs benne felháborodás, tiltakozás, semmi, semmi, csak baromi egykedvűség. Útlegek záporoznak rá s ő két zápor közt nyugodtan, kedélyesen — eszik.

Nem soká evett, a legény megint nekiesett és kezdődött elől az egész. Majd hirtelen egyet gondolt a legény, felgyűrte nadrágját térdig, belépett a vízbe és most már a kötélnél fogva húzgálta lefelé a tehent. Ellenállt a tehén, de az átázott homokon megcsúszott, közelebb zökkent a vízhez. Volt abban valami megrendítő, ahogy ott állt a

zavaros víz felett, zavaros tekintettel, szétvetett lábakkal, lázadó szarvakkal. Azt hittem, irtózatosan el fog bődülni mindjárt s ez a bődülés megreszkedteté végig a partot.

Nem az történt. Lehajlotta a fejét a víz szélére és úgy maradt. Mit csinál ez a tehén? Talán csak nem iszik? De igen, a tehén ivott. Nyugodtan, szépen, nyájasan, ahogy az előbb evett, most ivott. Ivás közben még szuszogott a kimerültségtől, a szuszogása elterjedt a vízben s az egész Berettyó végesvégig szuszogott.

Mégis csak a legénynek volt igaza. Rá tudta kényszeríteni a tehent, hogy élvezzon.

Ivott.

Csak 2 hétig tart az olcsó maradékvásár

Weisz Gyula
divatáruházában

pazarlása miatt. Ott volt Ő Ady mellett akkor is mikor a sir felé siető napok árnyékában a halni készülő költő megénekelte a bekövetkezett magyarsorsot, amelyet egyik versében így siratott meg: „Ne tapossatok rajta nagyon, ne tiporjatok rajta nagyon, Baljóslatu bus nép a magyar.”

És Ady Endre után most már elment Ő is más csillagzatra, hogy

Ady Endrével készítsék együtt elő újra a harcot odafent a vérbeli magyar harcát, akit megölne a tartós béke.

Most már tul van Ő is a menyeyei rácson és nemsokára megfog térni az anyaföldre, de neve Ady Endre után belekerül a magyar irodalom történetbe Laura, Charlotte és Julia neve mellé.

adjutor

Biharvármegye közkórháza

Akkor, amikor kívülről egészségesen látja az ember Biharvármegye közkórházának impozáns épületeit, zavaros gondolatai közben félelem és irtózat szállja meg. Félelem azért, mert arra gondol, hogy hátha egyszer ő is idekerül és irtózat azért, mert a halál fagyos lehellete árad ki épületeiből. Ha azonban egyszer, mint beteg tette ide be a lábát, akkor megváltozik minden érzése és előítélete. A rossz érzések és előítéletek helyett csak a fájdalmat viszi be e falak közé és egyedüli vágya, hogy ettől megszabaduljon.

Midőn az ember, mint beteg lépte át Biharvármegye közkórháza küszöbét, kétségei közepette is megnyugtatólag hat rá az a nagy rend és tisztaság, amely itt uralkodik. Már nem tűnik fel az sem, hogy a folyosókon viaszszárga arcú, vagy bepólyázott emberek járnak-kelnek; a sorsközösség ledönti a válaszfalakat és ő is olyan beteg, mint a többi. Az ember alaptermészete a kíváncsiság. A kórház falain belül az emberek sokkal kíváncsiabbak mindenre, mint kint az életben. Kint a fájdalommentesnek csúfolt életben egyik ember elhalad a másik mellett, nem érdeklődik a rohanó életből más, csak ami szorosán rávonatkozik és vele van kapcsolatban, vagy ami szórakoztatja; de itt a falakon belül átérzi az embertársa fájdalmát és a kérdések özönével árasztja el egyik beteg a másikat. Ha tudjuk ennek a nagy kíváncsiságnak hátterét rájövünk, hogy mind ez azért van, mert mások nagyobb betegsége is vigasztalólag hat lelkületére és nem érzi olyan közvetlen a sarkában a láthatatlan nagy kaszást — a halált. Kint az életben nincs olyan súlyos jelentősége a doktor szónak sem, s itt a szolgálatot teljesítő orvosoktól is többet várnak, mint a falakon kívüllevőktől. A közkórház mindenki szemében az utolsó mentesvár, melytől mindenki elvesztett egészségének visszaadását várja. Talán azért van az, hogy ide mindenki csak akkor jön be, mikor

már nagyon nehéz betegségén segíteni. És erre a határtalan nagy bizalomra rászolgált Biharvármegye közkórháza.

A mindenki által elismert tudáson kívül egy másik jellegzetessége is van ennek a közkórháznak. Itt több odaadással és szeretettel gyógyítják a betegeket, mint bárhol másutt és ez az, melyre minden bihari ember büszke lehet. Egy olyan kifogástalan intézménye ez a közkórház Biharvármegyének, melyhez hasonlóval ritka vármegye dicsekedhet.

A kórház igazgató főorvosa dr. Nagy Géza egyetemi magántanár. Tudása európai híré és ezt a nagy tudást értékelni nem csak a kórház minden betege, hanem e falakon kívül fekvő szenvedők ezrei is. Szimpatikus személyén keresztül még azok is megismerik a kórház gépezetét, akik különben soha a kórházban nem jártak. Dr. Nagy Géza szíve melege vitte bele a kórház vezetésébe, mely meglátászik a kórház minden talpalattnyi helyén. Utána rangban Dr. Fényes Pál sebész főorvos következik. Neve ismert név a tudományos orvosi irodalomban és műtéti jó híre országosan közzajon forog. Betegei hálával gondolnak sikeres műtéteire.

Nem vagyok arra hivatott, hogy Biharvármegye közkórházát orvosi szempontból méltassam, de rá szeretnék mutatni olyan jelenségekre, melyek mint kuriózumok ragadták meg figyelmemet akkor, amikor mint beteg, pár napot a kórház falai között töltöttem.

Szeretetről és gondos ápolásról irtam. Igen, — ezzel találkozok az ember lépten nyomon e falakon belül. Nem tudom, hogy a látott sok eset közül melyiket vessem papírra. Azt irjam e meg, mikor egy szegény éhező paraszt gyerek táromlygott be a kórház kapuján, hogy enni valót kérjen. A szolgazemélyzet hivatkozva a kórházi rendre, kitasította. A mindenáron enni akaró gyerek Bárdossy főorvos elé került, aki a gyerek piszkos kis fe-

jét kezei közé fogva vigasztalta a boldogtalant. Vagy Friedrich doktor esetét irjam meg, ki izmos karját a kórház udvarán egy sápadt csonttuberkulózisban szenvedő jövő magyarja nyaka köré fonta és sétálva úgy társalgott vele. A gyerek olyan melegséggel huzódott Friedrich doktorhoz, hogy nem hiszem, saját édesapjához úgy odasi-mult volna; sétáltak ketten az őszi napsugaras délutánon úgy, mintha együvé tartoztak volna. Vagy Önről irjak Doktor kisasszony, amikor azt a Komádiba való paraszt gyereket — a Sanyit — utnak bocsájtotta és annyi szeretettel vett bucsut tőle, mintha édes testvére lett volna. Engedje meg utólagosan, hogy akkor, amikor ezt a jelenetet láttam, elfelejtettem azt, hogy Ön az a nagy tudású Doktor kisasszony; a fenséges nőt láttam Önben, aki szívével érzi át a magyar nő legszentebb hivatását. Vagy arról emlékeztek meg, hogy hány hétig görnyedtek íróasztaluk mellett éjfélékig a kórház két érdemes tisztviselői Joó Ferenc kórházgondnok és Inkey Ödön számtanácsos azért, hogy a kórház költségvetéséből hiányzó 38.000 pengőt statisztikai számadatokkal támasszák alá, mert arra az összegre a kórháznak feltétlen szüksége van, mivel másként a betegek élelmezése és ellátása sinylené meg.

Lehet, hogy ezeket és a hozzá hasonló sok esetet sokan kötelességnek minősítenék, de ezek nem látták az arcokat, nem látták azt az odaadást, nem látták az örömtől csillogó szemeket a terhes munkájuk közepette.

Nem mulaszthatom el tenéked sem megköszönni kórház kisleánya

— Rozika — hogy fájdalmas óráimat csacska beszédeddel felvidítottad. De hálásam köszönöm meg Önöknek is — annyi sok betegük nevében is — Malvin és Ella testvérek, hogy olyan önfeláldozóan, egészségüket nem kímélve fájdalmainkat enyhíteni igyekeztek és az ágyhoz kötött tehetetleneken annyi igyekezettel segítettek elviselhetővé tenni szerencsétlen helyzetüket. Önökön keresztül Malvin és Ella testvérek szól ez a köszönet az összes szolgálatot teljesítő diakonissza testvéreknek is, akik mind-mind megérdemlik minden beteg hálás köszönetét. Azt a munkát, amit mondhatni önzetlenül Önök végeznek, csak azok tudják olyan lelkiismeretesen szívvel végezni, akik a vallásból merítik a lelkierejét úgy mint Önök testvérek.

Sok virágot kapnak Önök mindnyájan, mert mindenki érzi, hogy háláját a fizettségén kívül más stilszerűbb ajándékkal leróni nem tudja. Én ha tehetném virágerdővé varázsolnám át az egész kórházat, de feltétlenül megvagyok győződve, hogy a virággá varázsoltt kórházban is legszebb virág lenne az Önök szíve, melyből mindenkinek juttatnak egy darabot, aki csak át lépi Biharvármegye közkórházának küszöbét.

Engedjék meg, hogy jelen kis riportommal az emlékezés és hála kifejezésére, egy hervadhatatlan szál virágot tegyek le Biharvármegye közkórházának ajtaja elé mindazok részére, akik csak egy jajt is le tudtak törölni a szenvedő magyar társadalmunk ajkáról.

Adjutor

Vida Lajos Pestre gyalogolt

Nős. Családos, három gyermeke van. Harminc néhány éves. Lakóhelye Szeged, lakása valamelyik külvárosi udvar hátulján a félszer, amelynek ablak gyanánt nyitott az első oldala. Ökle még kemény, szeme csudálatosan mély, mert nem fakította meg a világháború. Éppen csak hogy puskát akasztott a vállára és evvel a vérei halálával megszentelt puskával vett részt a szegedi ellenforradalom nagyszerű menetelésében. Némi áldozást követelt még tőle a nemzeti hadsereg és aztán virtuskodó kedvét elcsábította Nyugatmagyarország.

Ezis elmúlt, mint minden hogy elműlik a világon és Vida Lajost visszavárta Szeged és egy lány, valahol ott, a tanyavilágban. Egyik gyermek született a másik után a dolgok tökéletes rendjén, állást is kapott és azt hitte, hogy annyi harc, vívódás után végre bekövetkezett számára az idők teljessége.

Pesten találkoztam vele pár héttel ezelőtt és mikor megláttam,

azonnal tudtam, hogy ez a szegény ország tele van sok-sok Vida Lajossal. Tán azelőtt is tudtam, tán mindég tudtam, de gyáván, szememre húzott kalappal sétáltam el mellettük hajón, vonaton vagy gyaloguton. Szememet behunytam vándoló, panaszkodó tekintetük előtt és nyilván, holtra vált arccal dadogtam: érthetetlen, hogy mennyire tönkretett bennünket ez a gazdasági válság. . . Lehet, hogy arra is gondoltam, hogy ebben a szörnyű fergegben a kényelem és jó az, ha az ember megtudja építeni apró kis élete barrikádjait. Most értem már, hogy régebbi idő óta egyre szorosabban ölelnek körül ezek a Lajosok, ezek a fenyegető árnyak, belérugnak éjszakáimba, hogy szomorúsággá váljanak át tőle a nappalok. Most, hogy itt áll előttem, egyik nagy napilap szerkesztőségének folyosóján, nagyon is utólért engem ez a szomorúság. Áll Vida Lajos a folyosó zugában az örök vártán, fészeken. Az egész ember merő kér-

Divatárak, ruhaszövetek, bársonyok, selymek, flanellek, menyasszonyi kelengyék, legszebb választékban.

Az őszi és téli, női, férfi és gyermek kabátok, cipők megérkeztek.

Zádor Márton cég
üzletében Berettyóújfalun

dések kérdése. Vádat emelt ide benne a nagy magyar vidék, Szeged. s talpák, őrházak, száguldó mozdonyok, mindaz, ami elmaradt lábait alatt a napi gyaloglásban.

Annyira vádoló volt ez a várokozás, hogy hiába akartam másfele fordítani a fejem, hiába akartam bemenedkíteni a szerkesztőség bábéjébe. Kiáltott, megfogott ez a várokozás. Valahova, máshova néztem és megkérdeztem kire vár, mit akar. És most kezdődik Vida Lajos története.

Vida Lajos azért gyalogolt fel Pestre, azért koldulta végig az őrházakat, hogy itt, Magyarországon szívében megkeresse elveszett igazát, mert hajh kegyetlen útvesztőkbe térfertgett belé az igazság. Öt évvel ezelőtt még kocsivezető volt Szegeden a közúti villamos részvénytársaságnál, míg egyszer, mint minden esztendőben elkövetkezett Miklós napja. Ünnepe Miklós nap mindenütt ahol csak magyarok, Vida Lajosok élnek, laknak, de ünnepe főként Szegeden, lévén Miklós nap a kormányzó úrnak neve napja. Bizonyára a csilingelő villamos régmúlt és tűnő dicsőségekre ringatta a Vida Lajos lelkét, míg egyik útkereszteződésnél megállította kocsiját a fáklyás körmenet. Nem, ezt nem mondta, de lehet, hogy őt is elragadta a hódoló lelkesedés láza és a tömeggel éljenti kiáltozott. Ment haladt előtte a menet, keresztül az utcán, a városban, de a valóság az, hogy kocsija néhány perccel később futott be a végállomásra, mint azt az ellenőr szerette volna.

Az ellenőr csúnya, nagyon csúnya megjegyzést csinált Miklósnapra, a bolondul ordító magyarokra, lévén az ellenőr úr egészen mástermésztű. Vida Lajos lelkében fellobbant az iménti hódoló éljenzés varázsa és az ellenőr úr kirepült a kocsiából.

A dolog az igazgatóság elé került és tudvalévő, hogy nem minden esetben ünnepelnek együtt a néppel az igazgatóság tagok, így történt, hogy Vidát elbocsájtották a szolgálatból. De, mert a Vidák nem törekednek itt a földön úrnak lenni, csak szolgálni akarnak, szolgálni akarják a földet, a vizeket, vagy a villamoskocsit: katonatisztek, csendőrtisztek, papok, egyházak mozdultak meg Vida Lajos mellett és bekerült a MÁV.-hoz. kíséretnek. És ekkor Vida Lajos az ellenőr urat nemzetgyalázásért beperelte.

A per éveig húzódtott, húzódná ma is tovább, ha Vidának nem kellene gyalog járni a nagyon is mostohának bizonyult magyar utakat, mert közben kidobták a vasutól is. Nagyon messze nyúlt az ellenőr úr keze.

Iratokat vesz elő zsebéből, katonatisztek és csendőrtisztek tesznek erkölcsi tanubizonyosságot Vida Lajos mellett, szép ajánló leveleket ír mellette egyik kálvinista egyház, mindhiába. Vida Lajosnak el kell tűnni erről a földről.

Vida Lajosban igen szívós az életösztön, semmiképen nem akar eltűnni a földről és feljött Pestre,

hogy megkeresse maga és magarsága igazát. Bement egyik fajvédelemről híres újsághoz, ott irtak mellette pár sort máshova, persze névtelenül és napok óta járja ezzel a darabka papírral a szerkesztőségeket, járja a magyar gondolat bőséggel áradó tengereit, vagy mocsarait, ezt Vida Lajos már jobban tudja. Órákig áll az újságok kirakata előtt olvasgatja az ökölnyi betűket, de ezekből a betűkből neki nem mond semmi vigasztalót egy pont, egy vonás, egy jelnek, egy idézetnek legkisebb kezdése.

Megnézem asszonya és három gyermeke jobb időkből való fényképét és szememből kicsordul a kegyetlen, keserű sírás. Azt mondom neki: erdij vissza Vida Lajos, Vida Lajos nyomorult odudba. Ne menj hazafelé menet koldulni arra a küszöbre, ahol jövet kértél, mert ebrudon verik ki manapság a kétszer kért. Erdij, ha tudsz, ha a lábaid bírja. Erdij, hiszen mostanában nem szólít csatasorba se nyugat, se keletmagyarországot. A dolgok itt már végkép konszolidálódtak és nincs ára virtusnak, áldozásnak. Te, parányi porszem lábaltat vagy, ki kell, hogy essél a nemzet vérkeringéséből hiúddal, jobb sorsra érdemes lázadásoddal együtt. Mi, többiek, Vida Lajosok is úgy hullunk, szóródunk ki a nemzet egészéből.

Az ige asszonya

„Kezdelben vala az ige, az Ige. Istentől vala, az ige. Isten vala.”

Sion kacagott....

A hit vérvörös lángbetűi pirostra festették az eget az Ige habfehér keblű asszonya felett, aki elnyult testtel finom szövésű tarka szőnyegen fekszik, szöke fejét hibiskus-virágos kék-vánkosára hajtja. Kezében Mózes kötőablaja, olajág és a homlokáról bimbós mirtusz-koszoru lehullott. Kigyult csókra váró vérszín ajka néma, lelke átokhimmuszt énekel a parancsolatokról. A tűzben égő messi tekintő csillagszeme üdvöt, mennyet ígér a pogányok fiának, aki kelet vágját, csókját elteríti Libia forró homokjain.

pedig tudjuk nyilván, hogy recsegeropog létezésünk minden eresztéke. Erdij. Nem hallgatom meg öngyilkossági szándékaidat, elvégre egy egész nemzet is lehet öngyilkos, nemcsak egy parányi Vida Lajos.

Vida Lajos elment. És most nem arról van szó, hogy él-e, hal-e Vida Lajos. És nem is arról, hogy a villamosból kidobott ellenőr zsidó

volt-e vagy pedig görögnyemegyesült. Most csak arról van szó, hogy mennyit ér ebben az országban a testből, lélekből álló Ember. Mennyit ér a tömegbe ojtott hit, fogalmak szentté nyilvánított géniusza.

Szabó Pál

HETI KRÓNIKA

Durva szerb sajtótámadás Magyarországon ellen

A belgrádi Vreme szerb főhivatalos újság durva támadást intézett Magyarország ellen. A cikkirő többek között Gömbös Gyula miniszterelnököt és Kánya Kálmán külügyminisztert is sértő gyanúsításokkal illeti politikai módszerük bírálatának ürügye alatt. A Vreme támadását és a jugoszláv sajtó megváltozott hangját a magyar Rádió is elítélte. Bár a jugoszláv sajtó támadásai az első perctől kezdve a leghevesebbek voltak, a magyar lapok két napon át a legnagyobb önmérséklet hangján tárgyalták ezt a megváltozott magatartást és a maguk részéről minden polémiát és röpösztöt elkerültek. A jugoszláv sajtónak valóban nem lehet célja, hogy az adott nehéz helyzetben is részvétet érző magyar közvéleményt — a magyar hatóságok előzékeny és korrekt magatartása után, sőt annak dacára — felfogásában és nyugalmában megzavarja, saját népének pedig valótlán képet adjon a helyzetről.

War Price a Rothermere lapok főszerkesztőjének levele.

A függetlenség vasárnapi száma facsimilében Ward Price, a Rothermere lapok főszerkesztőjének levelét közölte. A levél arról szól, hogy középeurópa békéjének megszilárdulása egyet jelent a jogos magyar igények elismerésével. Az angol úr pedig, aki a levelet írta, Ward Price, a Rothermere-lapok főszerkesztője, aki a világbirodalom vezető sajtójának ormáról a képzett újságíró éles szemével legalább úgy, ha nem jobban és nem higgadtan tudja megítélni a kontinens eseményeit, mint

azok, akik benne élnek és pláne: szenvedélyesen élnek benne az eseményekben.

Minden okunk megvan rá, hogy Ward Pricenek szavaiban ne egy angol úr, hanem az angol közvélemény ítéletét fedezzük fel. Sőt ennél is többet: az európai józanság és nyugalom hangját halljuk meg Ward Price szavaiban.

A spanyol lázadók agyonlőtték a belga konzult. Staxlars santanderi belga konzult, aki október elején Óviedoba ment, madridi híradás szerint a zendülők október 9-én meggyilkolták. A gyilkosságot abban a szállóban követték el, ahol a konzul lakott. A zendülők revolvérrel lőtték rája. A golyók fején találták. Nyomban meghalt.

Gömbös Gyula m. kir. miniszterelnök rómaiúja Legújabb hírek szerint Gömbös Gyula miniszterelnök november 5-én utazik Bécsbe ahol hivatalos formák között visszaadja Schuschnigg osztrák kancellár látogatását és egy nap bécsi tartózkodás után pedig Rómába megy, hogy Mussolinivel tanácskozzék.

„KOVALD“

mos, fest, tisztít
Berettyóújfalui
képviselőt elvállalta
SCHVÉD A.
Weisz Béla fűszer üzletével szembe

Hirdessen
lapunkban!

H I R E K

— **A kunhegyesi kerületben** fényes győzelmet aratott a nemzeti egység pártja. Báró Hellenbach Gottfriedet a Nemzeti Egység Párt jelöltjét országgyűlési képviselővé választották.

— **Gazdasági cselédek költözködési ideje.** Kállay földművelésügyi miniszter kezdeményezésére a kormány a legközelebbi napokban életbe lépteti az éves gazdasági cselédek költözködési idejét és szolgáltatási időnként a lejártát szabályozó rendeletet. Az új rendelet figyelemmel van arra, hogy a cselédváltás olyan idő pontban történjen, amely úgy a gazdára, mint a cselédre nézve a legmegfelelőbb és azt március hó 3 napjában állapítja meg.

— **A telepítés első lépése.** Értésülünk szerint a kormány telepítési programjának első lépése az lesz, hogy a bankok birtokában kb. 100.000 hold földet a Bankok Birtokközpontja, amelynek megalakulása befejezett tény, — 40 millió pengőért megvásárolja. A terv szerint a negyven millió egyharmadát készpénzben ki kell fizetni, kétharmadát hitelez a bank, mely erre az összegre váltót fog kapni. Tízmillió pengőt kontoplált a kormány a telepítés céljára és 3 és egyharmad milliót fizet maga a telepes. E szerint új telepes csak az lehet, aki a föld vételárának egytizedét lefizeti. A telepítésnek ez az első lépése két év alatt bonyolódik le. A telepítés céljaira szolgáló földeket a hitbizományi reform, és a mezőgazdasági egységesség készülő törvényei fogják biztosítani.

— **Köszönetnyilvánítás.** — Szerkesztőségünk a következő levelet kapta:

Tekintetes Szerkesztőség!

A m. kir. földművelésügyi minisztérium támogatásával rendezett Őszi Mezőgazdasági Termény és Gyümölcs-Export Kiállítás bezárása után úgy az Előkészítő Bizottság, mint az illetékes körök örömmel állapították meg, hogy a magyar sajtó a legteljesebb mértékben támogatta törekvéseinket és midőn ezt megleléssel és jóleső érzéssel konstatáljuk, engedje meg az igen tisztelt Szerkesztőség, hogy a leghálásabb köszönetünket és elismerésünket tolmácsoljuk támogatásukért.

Meg vagyunk győződve, hogy közérdekű munkánkat a jövőben is hasonló megértéssel fogják támogatni.

Fogadja a tekintetes Szerkesztőség kiváló tiszteletünk nyilvánítását.

Krudy Ferenc

orsz. gyűl. képvis. a Bizottság elnöke.

— **A Nemzeti Egység Pártjának elnöke Berettyóújfaluban.** Sztranyovszky Sándor országgyűlési képviselő, a N.E.P. országos elnöke november hó 10-én több képviselő társaságában Dr. Molnár Imre b-ujfalui választókerület országgyűlési képviselő beszámolójára Berettyóújfaluba fog érkezni.

— **Kormányzói elismerés.** A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter özv. Buroayné sz. Rajcsányi Iolta derecskei róm. kath. tanítónőnek

és Teleky Eszter hencidai állami óvónőnek, nyugalomba való vonulásuk alkalmából a népoktatás terén hosszú időn át kifejtett buzgó és eredményes munkásságáért elismerését fejezte ki.

— **Képviselői beszámoló.** Dr. Molnár Imre a b-ujfalui választókerület országgyűlési képviselője a hét folytán Hencidán, Gáborjánban Szentpéterszegen és Zsákán tartott beszámoló beszédet. A választópolgárság minden községben melegen ünnepelte szeretett képviselőjét.

— **Baranyi Tibor főispán Berettyóújfaluban.** Nem új embert fog üdvözölni a nagokban Berettyóújfaluban. Baranyi Tibor Bács-Bodrog vármegye, Szeged és Baja főispánja fog leérkezni Dr. Szilágyi Lajos főispán látogatására. Baranyi Tibor főispán ősi bihari származású! előbb Berettyóújfaluban, majd Erőmhálya falva járásának volt a főszolgabírája.

— **Öngyilkosság Berettyóújfaluban.** Halálos kimeneteli öngyilkosság történt a napokban Berettyóújfaluban. Karakas Ágnes 20 éves cseléd lány, ki a Sárréti szállodában állott alkalmazásban, a ház padlásán felakasztotta magát, mire észrevették, már halott volt. Öngyilkosságának oka csak találgatásokra ad alkalmat, mivel maga után semmi bucsu levelet nem hagyott. Amint hírlik, tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el. A csendőri nyomozás az öngyilkosság hátterének kiderítésére megindult.

— **Csökmői arzenes gyilkosságok tárgyalása.** E héten kezdte meg a gyulai m. kir. Törvényszék a csökmői H Papp fiúk gyilkosságainak tárgyalását. A vádlottak ellen sok tanu terhelő vallomást tett. Az ítélet kihirdetésére valószínűleg e hó 26-án fog sor kerülni. Az ítéletről szóló híradásunkat lapunk következő számában fogjuk hozni.

— **Szerencsétlenül járt egy gazdasági cseléd, mert fegyvert akart készíteni.** Majdnem végzetes kimeneteli szerencsétlenség történt vasárnap Berettyóújfaluba Bojtó János tanuján. A gazda cselédje Lisztes János, fegyvert akart csinálni. A fegyver csövét kipróbálás végett sréttel töltötték meg és a cső másik végébe pedig puskaport tettek és azt gyutacsallal begyújtották. A nagy feszítést a gyenge cső nem igen bírta ki és felrobbant. A srétek Lisztes Jánosnak a combjába fúródtak. A szerencsétlenség után a gazdasági cselédet a bujfalui közoktatásba szállították, ahol operációs uton Dr. Fényes Pál sebészorvos azonnal megoperálta. Állapota nem életveszélyes. Az ügyben a csendőrség a nyomozást megindította.

Filléres Színház. Hámori Aladár kamara színpada a hozzáfűzött reményeket nemcsak, hogy beváltotta, hanem minde elfogultság nélkül mondhatjuk, hogy felül is multa. Előadásukat látva nem csodálkozhatunk rajta, hogy a biharkeresztesi színházszerető közönség olyan nehezen engedte el őket. Játékban nem a vidéki vándor színtársulatok erőszakos mesterkéltége, hanem az igazi színpadi művészet könnyedsége teljeseedik. Különösen kiemelendő Arányi Juci, Sántha Nusi és Török Erszébet, akik a „Tűzmadár” „Helyet az ifjuságnak, Jó házból

való urilány” című darabokban oly művészi és színészi felkészültséggel játszottak, hogy hasonlót csak nagyvárosi színpadokon találhatunk. Könyves Jenő Hámori igazgató, Gábor Gyula egyenesen minden este bomba sikert aratnak. A sugónak egyáltalán nincs szerepe csaknem sugó nélkül folyik az előadás. A ma délutáni mozi előadások során a társulat művésznője Sántha Nusi, mint filmszínész nő fog bemutatkozni. Az e heti műsor;

Ma este vasárnap VADVIRÁG. —Hétlőn: TOVARIS—Kedden: Ember a hid alatt.— Szerdán Salamon est.—Csütörtökön Anyaszív.—

Pénteki és szombati műsorról tudomásunk nincs. Az előadások a 10 órai villany oltásra való tekintettel, pont nyolc órakor kezdődnek.

— **Komádi községi képviselőtestületi közgyűlés.** F. hó 21-én a komádi község képviselőtestülete az előadó főjegyző előterjesztésére tudomásul vette a gazdasági felügyelettség értesítését, mely szerint a földművelésügyi miniszter tekintettel a vármegyét ért súlyos aszálykára, a különböző régi vetőmag kölcsönök törlesztési határidejét 1935 évi okt. hó 15-ig meghosszabbította. Majd az 1933 év tavaszán kölcsön adott tengeri visszatérítési árát állapította meg úgy, hogy a vissza fizetendő csöves tengeri ára q-ként 4 P.-ben

fizetendő.

F. hó 23-én tartott Képviselőtestületi közgyűlés pedig tudomásul vette Biharvármegye közigazgatási bizottsága azon véghatározatát, amely a község vezető jegyző és községi bíró ellen az adóbehajtás elhanyagolása miatt az anyagi felelőséget kimondotta.

— **Sinka István költő,** lapunk kitűnő munkatársa az elmúlt szombaton Gyulán szerepelt irodalmi estély keretében, melyet kizárólag az Ő számára rendezett Gyula város urí közönsége. Az estély a Katolikus Polgári Kör dísztermében zajlott le nagyszámú lelkes közönség jelenlétében. Megnyitó beszédet dr. Kovács Géza orvos, az új magyar irodalom lelkes értője és pártfogója mondott. Balázs Árpád színes felolvasást tartott Sinka István életéről, majd a költő maga olvasott fel néhány verset és elbeszélést.

Különös feltűnést keltett a Sinka versek nagyszerű tolmácsolásával Pölöskei Sári, akiben mint egyszerű parasztlányban, dr. Kovács Géza ismerte fel és hozta fölszínre a pompás előadókészséget. Sinka István költészetéről Brauszetter Miklós hírlapíró olvasott fel tanulmányt. Sinka költői alkotásaiból adott elő Vidó György is. Kovács László kath. lelkész záróbeszédével fejeződött be a mindenképpen sikeres irodalmi est. —

KÖZGAZDASÁG — MEZŐGAZDASÁG

Karcolatok a berettyóújfalui gazdanapról és a terménybemutatóról

Napfényes őszi reggel csoportba verődve itt-ott beszélgetnek komoly öszhaju gazdák. Nem minden nap látott gazdák a faluban. Valami készülőt, valami ünnepit sejt még az idegen is. Ünnepe van, a fiatal gazdák, a téli iskolát végzett tanulók terménybemutatója, gazdaköri gyűlése. Derült, verőfényes égbolt, nyugodt tiszta lelkiismeret napja. Mindenki nyitott könyv, mindenki őszinte egyszerűséggel szól. Magyar föld szeretete kapcsol össze mindenkit, gazda lelki magyarak és magyar gazdák egymás közt.

Magyar virágos lépcső vezet a kiállítás termébe. Bent magyar motívumokból álló díszlet övezte kincshalmaz. A magyar föld termése a magyar tudás és munka gyümölcse. Kicsi vonásokban nagy jelentőségű dolgok. Minden méterem mást, még az egyféle terményben is, lát a szakértő eltérést. Valami érdekeseget, valami újat és eredetit. Népi lélekből fakadnak a mesterkéltégnélküli szavak, meghatározó fogalom, a maga szűz magyarságával. „Piros bakar tengeri”. Szakkönyveink „Red King” névvel jelzik a hasonlatos tengeri féleséget. Minden növény előfordul, sokféle tengeri, a megyében található különféle babok színpompás gyűjteménye mellett a rendkívüli nagyságú takarmány répák és tökök ragadják meg a szemlélet.

Kísérlet. A fiatal gazdák ettől sem riadnak vissza. Itt is, ott is egy-egy műtrágyázási kísérlet ered-

ményének a bemutatása. Az eredmény biztató, nem csüggedő akarat, papír, ceruza a kézbe, az ekevas és a kasza mellett nélkülözhetetlen harmadik fegyvere a gazdának. Rétműtrágyázás; 50 □-ól területre adott 75 kg. Péti só, 17 százalékos nitrogén műtrágya 30 kg. szénával adott nagyobb termést. Trágyázott parcella 70 kg.-ot, míg az ellenőrző trágyázatlan parcella 40 kg.-ot termelt.

Takarmányrépa műtrágyázás. Péti sóval 160 □-ól területen 80 q termés, takarmány kukorépából, Biharban, a nagykeréki földben. Egy holdon rekordok rekordja 800 q. Másfajta is vannak műtrágyázás nélkül 150-250 q egy kat. holdon. A takarmányrépa természetis kedvező jelei.

Burgonya összehasonlító kísérlettel maga az iskola jár elől. A tanítványok nem akarnak elmaradni vezet az eszlári föld „Ella” burgonyája egy holdja 100 q-val, a biharkeresztesi „Nyári róza egy holdon 80 q-val. Nézzünk csak más kapás növényt is, a kukoricát. Sok fajtával szerepel csemege tengeritől őszi lófogú kukoricáig sok neves fajtából mutatnak be termesztési eredményt. Szembe tűnök; a szegény ember tengerije 24 q, Fleischmann tengeri 20q, a nyolcvan napos pitos lófogú tengeri 16 q termék átlagával. Sokra tanítanak az adatok, hitben megerősítenek a beszámoló. Nem végeznek hiába való munkát,

1961
R

kik egy életet szentelnek nekik.

Buza termő rónán lakunk. Acélos piros magyar buzánk ez év őszén két helyen mutatkozott be. Budapesti őszi terménybemutatón és itthon. Budapesti vizsgálati eredmények szerint a bihari buzák nem-csak egy magukban alkalmas és javításra nem szoruló B1 minőségű buzáknak találtak, hanem más buzák javítására alkalmas a1, a2 minőségű buzával ajándékozott meg bennünket a komádi, a sarkadi, az ujfalusi, a keresztesi határ. Magas hektóliter súly nem velejáró tényező a legjobb minőséggel.

Itthon: ha végig nézzük a bemutatott buzákat, akkor látjuk, hogy helyes uton halad a hivatalos buzapolitika, a termelésnek irányítása. A legnagyobb termést egy Székács buza ért el 14 q-val egy holdon a vértesi határban. A hatvani buza nem tudott a tépei határban dunántuli eredményt elérni, átlaga lemaradt, azt lehet mondani, hogy a bemutatott buzák között a legkisebb terméssel szerepel. Bánkúti buza már több éven át hivatalos akciókkal is szaporított. Meg is látszik az eredmény. Csaknem minden második kiállító beszámol a Bánkúti 1201-es buzájáról. Holdankinti termés átlagaik 7-12 q között mozog. Jó közepes átlag termés minden időjárás mellett való elérése és biztosítása a gazdálkodásunknak lét-alapját fogja képezni.

Tallódi Sándor, Biró Lajos, vitéz Gombos, Papp testvérek, Kiss Sándor, Pető Zsigmond, Kovács

László, Fábian Gyula, Fülöp Sándor, Mile Imre, és Koor Antal, Nagylétától Ujirázig, legyetek hirdetői a Miniszterbiztos bucsu szavainak. Legyetek istenfélők, vallásosok, hazaszerető igaz magyarok és szeressétek a magyar földet.

Haladatok az elkezdett uton példaadó szorgalommal, gazdasági tudástokat gyarapítva és csengien fületekbe, adjon hitet, önbizalmat a bihari róna Csonka Bihar első emberének intő szava: Minden veszelő és baj idején fáradságot nem ismerve dolgozik értetek és mindnyájatokért. Tettek bizonyítják, hogy ebben nincs okotok kételkedni. Erős hittel bízzatok abban, ki kezét a kormány keréken tartja.

Statistikai adatok között kutatott a vendég előadó Piukovich József dr. Mit talált? Azt, hogy Biharországban a világháború előtt 1 kat. holdra 17 q istálló trágya jutott, ma pedig 10⁵ q jut egy holdra egy év alatt. Csökkent az állatállomány. 1895. évhez viszonyítva a máj, 35 százalékkal kevesebb szarvasmarha, 27 százalékkal kevesebb a ló, míg 30 százalékkal kevesebb a sertés állomány, legnagyobb csökkenést, 58%-al juh állományunk mutat. Az istállóink apadású ma a világháború előtt megindult. Szaporítani az állatállományt, hogy több legyen a trágya és azt olcsón felnevelni, javított legelő is. Egész mezőgazdasági termelésünk olcsóbbá lesz vele s közelőbb hozza a szebb jövőt.

gf.

Megtizedelt községi faiskolák

Közel 40 éve, hogy Darányi nagy nevű földművelésügyi miniszterünk a községi faiskolákat életre hívta. Elérte-e vele a nagy célkitűzést? Sajnos, nem. 40 év alatt ezek nem árszították el községeinket csaknem ingyen, vagy teljesen ingyen eper, akác és egyéb gazdasági hasznófaikkal, hanem ritka kivétellel olyanok természetéhez fogtak, ami az életrehívó Alkotónak eszébe sem volt. Kertészeti szempontból olyan különleges faiskolai természetmennyek, mint diszbokor, róza stb. eredményesen csak magas színvonalú modern faiskolákban termeszthetők. A rosszul kezelt elhanyagolt kertek mellett sokkal nagyobb kárt okoznak az olyan faiskolák, melyek a kor kívánalmaihoz nem alkalmazkodhatnak és betegségtől, élsődiktől fertőzött csemelájüket az oda forduló gazdáknak ki-

adjak. Az elterjedés nagyveszedelmét kívánja a Földművelésügyi Miniszter Ur elhárítani a községek faiskola-fenntartási kötelezettségének felfüggesztésével, azt hiszem ez sikerülni is fog. Több mint 90 százalékra mondták ki könyörtelenül a termelési korlátozást, mindössze három Bihar megyei községi faiskola ütötte meg a korszerűség mértékét. Dicséret vezetőinek.

Darányi Ignác községi faiskolára ma is szükség van. Ezt bizonyítja a mostani rendelet is. A községi faiskolák ahol hivatásuk magasztalan állanak, ott a fásítás és gyümölcsstermelés is haladottabb színvonalon áll. Tapasztalat az, hogy a korszerű követelményeket a a fenntartó testületeknek kell minden időben érvényre juttatni.

gf.

Jugoszláviában életbelépett a világ legszigorubb karteltörvénye.

Jugoszláviában, Magyarországhoz hasonlóan a közvélemény évek óta követelte a kartelek megrendszabályozását, illetve új karteltörvény megalkotását és életbeléptetését. Az új karteltörvény most érvénybe is lépett és tülzás nélkül állapíthatjuk

meg, hogy ez a világ legszigorubb karteltörvénye.

A törvény rendelkezései ugyanis abból az alapelvől indulnak ki, hogy a kartelek tiltott alakulatok, tehát létezésük és fenntartásuk csak abban az esetben engedhető meg,

ha valamelyik iparágban az az „általános gazdasági érdek” vagy az „üzleti viszonyok konszolidálása” teszi szükségessé a kartelek létesítését. Hogy ilyen esetek mikor állanak elő, azt a kormány, illetve a kartelbiztos dönti el.

Az eddig alakult karteleknek addig, amíg a lajstromozás megfőrténik, szüneteltetniük kell működésüket. Ha pedig megkapják a mű-

kodési engedélyt, be kell jelenteni ügy az eredeti kartelmegállapodásokat, mint az esetleges változásokat. — A lajstrom nyilvános lesz, abba mindenki beletekinthet, azonban ez csak a megállapodás tartalmát fogja feltüntetni, a tagok névsorát nem. A karteltörvény intézkedései tehát nagyon szigorúak elméletileg, kérdés azonban, vajon ilyenek lesznek-e a gyakorlatban is?

A m. kir. minisztérium 8.600-1934. M. E. számú rendelete a gazdatartozásokra vonatkozó egyes rendelkezések módosítása tárgyában.

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931. évi XXVI. t.-c. 2. §-ában kapott, az 1934. XV. törvénycikkkel meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. Az árverés elhalasztásának kedvezményét az adós a 7.100—1934. M. E. számú rendelet 8. §-ában meghatározott időn túl, de legfeljebb az 1934. évi december hó 31. napjáig is igénybe veheti arra az időre, amelyre a védett bírtok tekintetében meghatározott szolgáltatásokat — ideértve a védelem megszüntetése előtt és megszüntetése óta már elmulasztott szolgáltatásokat is — azoknak a hitelezőknek az irányában, akiknek javára az árverést az elrendelő végzés szerint kifizették, teljesíti.

A már kifizött árverést illetőleg az árverés kifizését el kell halasztani, ha a gazdaadós az említett szolgálatok teljesítését vagy a hitelezőknek az elhalasztásához való hozzájárulását igazolja.

2. A kamat hozzájárulás a hitelintézeteket (gyámpénztárakat) az előbbi bekezdésben foglaltak alap-

ján részükre pótlólagosan teljesített kamalfizetés után is megilleti feltéve, hogy olyan követelésre teljesítették, amelyre a védelem fennállása alatt teljesített kamalfizetés után amúgy is járna a kamathozzájárulás.

2. §. Ha a 14.000—1933. M. E. számú rendelet 21. §-ának 2. bekezdése alá eső, az adós gazdálkodásának általános eredményeire kiható rendkívüli súlyos károsodás oly terményt vagy terméket érő természeti csapás következtében állott elő, amely termény vagy termék rendszerint a termelést követő gazdasági években kerül felhasználásra, a bíróság az árverést az idézett §. 4. bekezdésétől eltérően, legfeljebb a termést követő gazdasági év végéig is elhalaszthatja. Ez a rendelkezés nem érinti a 7.100—934 M. E. számú rendelet 11. §-ának a szőlőgazdaságot ért elemi csapás esetére szóló rendelkezését.

3. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép hatályba és rendelkezéseit a már folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Budapest, 1934 évi szeptember 29.

vitéz Gumbös sk.
m. kir. miniszterelnök

N A G Y árleszállítás Grósz Lajos

temetkezési vállalatánál

6/4 domboru koporsó diszitve, selyem szemfedő párna	P 50—
6/4 domboru koporsó diszitve, selyem-rojtos brokát szemfedő párna	P 38—
6/4 domboru koporsó betűzve brokát, vagy túll szemfedő párna	P 28—
4/4 domboru koporsó, betűzve vászon-szemfedő párna	P 22—
Sima koporsó betűzve vászon-szemfedő párna	P 15—
Gyermekkoporsók (minden méretben) minden egyéb cikk hihetetlen olcsó áron	

A legújabb Philips hálózati rádiók „Junior” 2 plusz 1 csöves két-pentódás külföld-vevő rövid-közép-és hosszú hullámokra. „Októda super” 4 plusz 1 csöves Amerikavevő rövid - közép - hosszú hullámokra. „Star” 5 plusz 1 csöves nagyteljesítményű super-vevő közép - és hosszuhullámokra.

Kaphatók gyári áron a Phi-

lips rádió és villamossági r. t. helybeli képviselőtől:
Csengeri Menyhért okl. gépészmérnök
Horthy Miklós ut 60. sz

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban 10 szolgó 50 f.-ért közlünk hirdetéseket. Minden további szó 5 fillér. Komádiiban apróhirdetéseket felvesz Bujdosó Sándor tralikus, Berettyó-ujfalun Adler József könyvnyomdász

50 kat. hold föld örökáron eladó. Takács D. ingatlanközvetítő.

Házat, földet, haszonbérletet előnyösen közvetít Takács Dániel ingatlanközvetítő, Komádi Horthy u 108

Egy 3 lámpás Philips telepes készülék, hangszóró és telep nélkül sürgősen eladó. Cím: Csendőrs. Komádi.

Felelős szerkesztő és kiadó:
TAKÁCS FERENC

Nyomta:

Adler József nyomdája Berettyóújfalun